

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 16 listopada 2021 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii
oraz niektórych innych ustaw**

(druk nr 560)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw, zwanej dalej także „ustawą”, ma na celu modyfikację funkcjonującego systemu wsparcia prosumpcji, przez stworzenie warunków do szerszej partycypacji społeczeństwa. W uzasadnieniu do projektu ustawy ponadto podnosi się, że głównym celem projektowanej ustawy jest promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii w formule rozproszonej i obywatelskiej, co przyczyni się do osiągnięcia krajowego celu udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto. Ustawa przewiduje, że dotychczasowy system opustów zostanie zastąpiony modelem rozliczeń energii <Net-billingiem>, dla nowych prosumentów wchodzących na rynek po dniu 1 kwietnia 2022 r. Zakłada on odrębne rozliczenie wartości (a nie ilości) energii wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej i energii elektrycznej pobranej z sieci w oparciu o wartość energii ustaloną według ceny giełdowej – ceny z Rynku Dnia Następnego (RDN).

Dotychczasowi prosumenci, jak również podmioty, którzy wejdą do systemu do dnia 31 marca 2022 r., mają zagwarantowane prawa nabyte – będą mogli korzystać z systemu opustów przez 15 lat od chwili wytworzenia w instalacji PV (fotowoltaicznej) i wprowadzenia do sieci elektroenergetycznej pierwszej kWh.

Ci prosumenci, którzy złożyli zgłoszenie o przyłączenie do dnia 31 marca 2022 r., a nie zostali przyłączeni w terminie z winy operatora systemu dystrybucyjnego, również będą mogli korzystać z dotychczasowego systemu opustów.

Systemu opustów będzie modelem rozliczeń dla nowych prosumentów, wchodzących na rynek w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 30 czerwca 2022 r. Na koniec tego okresu ewentualne nadwyżki energii zostaną rozliczone po średniej cenie miesięcznej z czerwca br., a prosumenci automatycznie trafią do systemu rozliczeń wartościowych.

W okresie od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. funkcjonował będzie model Net-billing – w oparciu o ceny miesięczne. W tym okresie energia będzie rozliczana zgodnie z rynkową miesięczną ceną energii elektrycznej, wyznaczoną dla danego miesiąca kalendarzowego. Wprowadzenie okresu dostosowawczego wynika z konieczności dostosowania narzędzi i systemów do rozliczenia wartościowego energii według ceny godzinowej oraz wymagań centralnego systemu informacji rynku energii (CSIRE), który zacznie funkcjonować od 1 lipca 2024 r.

Model Net-billingu w oparciu o ceny godzinowe funkcjonował będzie od dnia 1 lipca 2024 r. Będzie to docelowy system rozliczeń oparty o odrębne rozliczanie energii wprowadzonej do i pobranej z sieci. Wartość energii wprowadzonej do sieci ustalana będzie według ceny giełdowej godzinowej na rynkach dnia następnego. Wyznaczanie tych cen będzie należało do operatora rynku informacji energii (PSE), który już dzisiaj wyznacza takie ceny.

W przypadku prosumentów objętych nowym systemem, opłaty dystrybucyjne będą w 100% ponoszone przez prosumentów.

Ustawa przewiduje, iż w nowym modelu rozliczenia energii w systemie wartościowym, opierać się będą na stworzeniu indywidualnych kont tzw. „kont prosumenckich”, na których ilość energii i wartości energii elektrycznej są ewidencjonowane wraz z wartością środków za wprowadzoną do sieci energię elektryczną zwaną „depozytem prosumenckim”, który przeznaczony jest na rozliczenie zobowiązań prosumenta z tytułu zakupu energii elektrycznej od sprzedawcy prowadzącego konto prosumenta. Kwota środków stanowiąca depozyt prosumencki, będzie mogła być rozliczana na koncie prosumenckim przez 12 miesięcy od dnia przypisania tej kwoty jako depozyt prosumencki na koncie prosumenta. Wysokość ewentualnej nadpłaty (niewykorzystanej w okresie 12 miesięcy) zwracanej przez sprzedawcę,

nie może przekroczyć dwudziestu procent wartości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci w miesiącu kalendarzowym, którego dotyczy zwrot nadpłaty.

Takie rozwiązanie umożliwi zwolnienie przychodów z nadpłaty z opodatkowania podatkiem od osób fizycznych. Zgodnie z rekomendacjami Komisji Europejskiej, większy poziom dochodów musiałby być objęty procedurą notyfikacji pomocy publicznej.

W celu zabezpieczenia prosumentów przed ryzykiem cen ujemnych, wartość energii elektrycznej w systemie rozliczeń wartościowych, w okresach dla których cena energii elektrycznej jest niższa niż zero, została określona na poziomie 0 zł MWh do dnia 30 czerwca 2024. Natomiast dnia 1 lipca 2024 r. ochrona w tym zakresie również zostanie zapewniona, pod warunkiem że:

- prosument zapewni sobie techniczne rozwiązanie blokujące wpływ energii do sieci w godzinach z ujemnymi cenami energii,
- prosument umożliwi sprzedawcy zainstalowanie odpowiednich urządzeń, za pomocą których jego instalacja będzie wyłączona podczas cen ujemnych, przy czym nie będzie on ponosił więcej niż 50% kosztu takiego urządzenia (w przypadku ewentualnego sporu przez Koordynatorem do spraw negocjacji przy Prezesie URE, ochrona prosumenta w tym zakresie jest utrzymana do czasu rozwiązania sporu).

Ustawą poszerza się katalog podmiotów systemu prosumenckiego o prosumenta wirtualnego energii odnawialnej, prosumenta zbiorowego energii odnawialnej oraz reprezentant prosumentów:

- prosument wirtualny energii odnawialnej – to w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, zwanej dalej „ustawą . o odnawialnych źródłach energii”, odbiorca końcowy wytwarzający energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w instalacji odnawialnego źródła energii przyłączonej do sieci w innym miejscu niż miejsce dostarczania energii elektrycznej do tego odbiorcy.,
- prosument zbiorowy energii odnawialnej – w rozumieniu tej ustawy to odbiorca końcowy wytwarzający energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w mikroinstalacji lub małej instalacji przyłączonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej za pośrednictwem wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku wielolokalowego,

- reprezentant prosumentów – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, uprawnioną na podstawie umowy, do reprezentacji prosumentów wirtualnych energii odnawialnej lub prosumentów zbiorowych energii odnawialnej, w szczególności w relacjach z operatorem systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, zarządcą budynku wielolokalowego lub organami administracji architektoniczno-budowlanej, a w przypadku prosumenta wirtualnego energii odnawialnej – także podmiotem odpowiedzialnym za bilansowanie handlowe.

Ustawą wprowadzane są dla prosumentów nowe zasady bilansowania energii metodą wektorową dla danej godziny (sumaryczne bilansowanie energii z wszystkich faz).

Ustawa przewiduje także usunięcie przepisu zawierającego delegację dla ministra właściwego do spraw klimatu do wydania rozporządzenia w sprawie dokonywania rejestracji, bilansowania i udostępniania danych pomiarowych oraz rozliczeń prosumentów energii odnawialnej – wszystkie kwestie znajdują się w ustawie.

Zmiany w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne oraz w ustawie z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw w zdecydowanej mierze są skutkiem uregulowań wprowadzanych niniejszą nowelizacją do ustawy o odnawialnych źródłach energii.

Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r. z wyjątkiem przepisów art. 4d ust. 2–5 ustawy o odnawialnych źródłach energii i art. 8 noweli, które wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia oraz przepisów dotyczących prosumentów wirtualnych energii odnawialnej, które wejdą w życie z dniem 2 lipca 2024 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy (druk sejmowy nr 1704) pochodził z przedłożenia poselskiego. Projekt wpłynął do Sejmu w dniu 28 października 2021 r., i został skierowany do I czytania w Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych. Po rozpatrzeniu projektu ustawy, które odbyło się w tym samym dniu, Komisja wniosła o jego przyjęcie (druk sejmowy nr 1707). Komisja zaproponowała nieliczne poprawki o charakterze techniczno-legislacyjnym oraz poprawki przewidujące w szczególności wydłużenie o 2 miesiące

terminów, w których zainteresowani będą mogli skorzystać z systemu opustów na dotychczasowych zasad. Poprawkami rozszerzono również zakres przedmiotowy ustawy nowelizującej, uzupełniając ją o zmianę w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zaproponowanymi poprawkami wprowadzono także regulację przejściową, zgodnie z którą do spraw w toku dotyczących zgłoszeń, o których mowa w art. 7 ust. 8^d ustawy – Prawo energetyczne stosowane będą dotychczasowe regulacje w zakresie rozliczeń odnoszące się do prosumentów, ponadto przesunięto o 2 miesiące zasadniczy termin wejścia w życie ustawy.

W trakcie drugiego czytania na 40. posiedzeniu Sejmu zgłoszono wniosek o odrzucenie ustawy oraz 1 poprawkę (druk sejmowy nr 1707–A). Poprawka modyfikowała przyjęty w ustawie nowelizującej sposób ustalania rynkowej ceny energii elektrycznej stosowanej w rozliczeniach z prosumentami. Komisja wniosła o odrzucenie zarówno wniosku jak i poprawki.

Sejm uchwalił ustawę na tym samym posiedzeniu Sejmu w dniu 29 października 2021 r., w brzmieniu proponowanym przez Komisję, przy 225 głosach za, 212 głosach przeciw i 1 głosie wstrzymującym się.

III. Uwagi ogólne

Przyjęte na etapie procedowania projektu ustawy ramy czasowe postępowania ustawodawczego w Sejmie (projekt ustawy wpłynął do Sejmu w dniu 28 października 2021 r., zaś uchwalenie ustawy nastąpiło w dniu 29 października 2021 r.) zaskutkowały m.in. tym, że ustawa nie była przedmiotem konsultacji publicznych ani opiniowania. Podkreślenia wymaga, że konsultacje publiczne stanowią istotny element procesu legislacyjnego w demokratycznym państwie prawnym, natomiast brak możliwości zaopiniowania projektu aktu prawnego przez uprawnione podmioty może skutkować zarzutem niedochowania trybu wymaganego przepisami w trakcie ewentualnego badania zgodności ustawy z Konstytucją. Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu do wyroku z dnia 9 marca 2016 r. sygn. akt K47/15, podniósł, iż: „[p]óźne rozpatrywanie projektu ustawy oraz rezygnacja z tych środków działania i procedur sejmowych, które pozwalają wszechstronnie objaśnić i krytycznie ocenić proponowane rozwiązania prawne, nie sprzyjają ani jakości ustawodawstwa, ani materialnej legitymizacji samego procesu ustawodawczego”. Ramy czasowe prac nad ustawą nie powinny negatywnie wpływać na jakość i przebieg postępowania ustawodawczego. Rzetelne

przeprowadzenie konsultacji społecznych jest narzędziem służącym stanowieniu lepszego prawa – proces prawodawczy nie powinien być prowadzony w izolacji od przyszłych adresatów prawa, natomiast możliwość zapoznania się w trakcie procesu legislacyjnego z opiniami ekspertów znacząco poprawia jakość stanowionego prawa.

Uzasadnienie do projektu ustawy stanowi niezbędny element wnoszonego do Sejmu projektu. Podkreślić należy, że rzetelnie sporządzone uzasadnienie jest pomocne w toku procesu legislacyjnego, gdyż pozwala zweryfikować, czy założenia projektodawcy wyrażone w uzasadnieniu są spójne z częścią normatywną projektu¹⁾. Uzasadnienie może być także pomocne przy wykładni przepisów obowiązującej ustawy – jako część projektu prezentująca cele przyjęte przez projektodawcę i przejęte następnie przez ustawodawcę poprzez uchwalenie proponowanej ustawy. Abstrahując od wymogów Regulaminu Sejmu w zakresie koniecznych elementów uzasadnienia do projektu ustawy zauważyć należy, iż uzasadnienie do projektu ustawy zawartego w druku sejmowym nr 1704, ze względu na swój nierozbudowany wymiar (półtorej strony), wydaje się nie spełniać swojej pomocniczej roli w procesie uchwalania przedmiotowej ustawy, a także jej stosowania w przyszłości.

IV. Uwagi szczegółowe

- 1) art. 1 pkt 1 i art. 3 pkt 1 – proponuję się zmianę redakcyjną, odzwierciedlającą, iż przedmiotowe uzupełnienie następuje w odnośniku do tytułu ustawy. Poprawka ponadto uwzględnia przyjęty sposób redagowania tego rodzaju przepisów.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 1 i w art. 3 w pkt 1 w poleceniu nowelizacyjnym wyrazy „w tytule ustawy w odnośniku nr 1” zastępuje się wyrazami „w odnośniku nr 1 do tytułu ustawy”,
- 2) art. 1 pkt 4 lit. c i d – w przepisie art. 4 ust. 2b i 3 w przedstawionych wzorach oraz w objaśnieniach poszczególnych symboli – należy ujednoczyć pisownię symboli w zakresie stosowania indeksu dolnego. W związku z powyższym proponuje się następującą poprawkę redakcyjną.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 4:
  - a) w lit. c, w ust. 2b:

---

¹⁾ Zob. Doskonalenie i standaryzacja procesu legislacyjnego – dobre praktyki opracowane w ramach projektu LEGIS – DPL8.

- wyrazy „Eb(t)” zastępuje się wyrazami „Eb_(t)”,
  - wyrazy „Ep(t)” zastępuje się wyrazami „Ep_(t)”,
  - wyrazy „Ew(t)” zastępuje się wyrazami „Ew_(t)”,
- b) w lit. d, w ust. 3:
- wyrazy „Er(o)” zastępuje się wyrazami „Er_(o)”,
  - wyrazy „Er(o-1)” zastępuje się wyrazami „Er_(o-1)”.

Analogiczną zmianę ujednociającą proponuje się w art. 1 w pkt 5, w zakresie w art. 4b w ust. 5 i 7;

- 3) art. 1 pkt 4 lit. h w zakresie ust. 5a oraz pkt 5 w zakresie art. 4b ust. 2 pkt 2 i art. 4d ust. 2 pkt 1 – w wymienionych przepisach posłużono się techniką „zastrzeżenia” do innego przepisu, która nie uwzględnia Zasad techniki prawodawczej (ZTP) oraz jest uznawana za nieprecyzyjną. Nie należy formułować „zastrzeżeń” w obrębie jednej podstawowej jednostki redakcyjnej albo następujących po sobie jednostek redakcyjnych. Wzajemna relacja przepisów powinna wynikać z ich właściwego zamieszczenia w strukturze aktu. Zgodnie z § 23 ust. 3 ZTP jeżeli od któregoś z elementów przepisu szczegółowego przewiduje się wyjątki lub któryś z elementów tego przepisu wymaga uściślenia, przepis formułujący wyjątki lub uściślenia zamieszcza się bezpośrednio po danym przepisie szczegółowym. Wyjątkowo, w przypadku gdy istnieje konieczność poinformowania adresata, iż w innym przepisie sformułowano wyjątek od normy, należy używać wyrażenia „z wyjątkiem”, natomiast jeżeli istnieje konieczność poinformowania adresata, iż w innym przepisie sformułowano uszczegółowienie normy, należy używać wyrażenia „z uwzględnieniem”.

Propozycje poprawek:

- w art. 1 w pkt 4 w lit. h, w ust. 5a skreśla się wyrazy „z zastrzeżeniem ust. 11”,
  - w art. 1 w pkt 5, w art. 4b w ust. 2 w pkt 2 skreśla się wyrazy „z zastrzeżeniem ust. 17 i 18”,
  - w art. 1 w pkt 5, w art. 4d w ust. 2 w pkt 1 skreśla się wyrazy „z zastrzeżeniem ust. 3”;
- 4) art. 1 pkt 4 lit. k w zakresie ust. 9a. W proponowanym brzmieniu ust. 9a w art. 4 ustawy o odnawialnych źródłach energii ustawodawca posłużył się odesłaniem do „przepisów odrębnych”. Mając na względzie § 156 ZTP (zasady formułowania odesłań) oraz Dobre

Praktyki Legislacyjne – Odsyłanie do „przepisów odrębnych” i przepisów określonych, wymaga podkreślenia, że w ustawach należy unikać posługiwania się wyrażeniem „przepisy odrębne”, ponieważ jest to niewłaściwa metoda konstruowania odesłań w przepisach – nie informuje bowiem precyzyjnie adresata aktu, które normy ma w danej sytuacji zastosować. W przedmiotowym przypadku odesłanie do przepisów odrębnych wydaje się nie mieć waloru normatywnego. W związku z tym proponuje się poprawkę mającą na celu realizację dyrektywy zawartej w § 11 ZTP, zgodnie z którą w przepisach ustawy zamieszcza się wyłącznie takie wypowiedzi, które służą wyrażeniu norm prawnych.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 4 skreśla się lit. k.

Analogiczną poprawkę proponuje się w art. 1 w pkt 5, w art. 4a w ust. 7 w pkt 3.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 5, w art. 4a w ust. 7 w pkt 3 skreśla się wyrazy „w przepisach odrębnych”;

- 5) w art. 1 pkt 5, art. 4a ust. 7 pkt 1 – z uwagi na to, że występujące w przepisie ust. 7 pkt 1 odesłanie o charakterze wewnętrznym mieści się w ramach tej samej jednostki redakcyjnej wyższego rzędu (w ramach art. 4a) – zbędne jest przywoływanie art. 4a. W związku z tym proponuje się poprawkę techniczno-legislacyjną.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 5, w art. 4a w ust. 7 w pkt 1 wyrazy „w art. 4a ust. 1” zastępuje się wyrazami „w ust. 1”.

- 6) w art. 1 pkt 5, art. 4b ust. 12 – proponuje się wprowadzenie korekty językowej, uwzględniającej pisownię stosowaną konsekwentnie w ustawie o odnawialnych źródłach energii.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 5, w art. 4b w ust. 12 wyrazy „nie będący” zastępuje się wyrazem „niebędący”;

- 7) art. 1 pkt 9, art. 22a – redakcja przepisu art. 22a wymaga korekty w zakresie, w jakim odwołuje się do przepisów art. 20–22 ustawy o odnawialnych źródłach energii. Przepis

art. 22a nie może odwoływać się do art. 21 ustawy o odnawialnych źródłach energii, gdyż przepis ten został uchylony. Mając na uwadze praktyką odwoływania się w treści przepisów do innych przepisów, które występują bezpośrednio po sobie, należy wprowadzić następującą poprawkę.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 9, w art. 22a wyrazy „art. 20–22” zastępuje się wyrazami „art. 20 i art. 22”;

- 8) art. 1 w pkt 11 lit. b, ust. 1ab – przepis ust. 1ab przewiduje m.in., że instalacja odnawialnego źródła energii, w której prosument wirtualny energii odnawialnej będzie wytwarzał energię elektryczną na własne potrzeby – będzie spełniała wymogi wymagane przepisami prawa. Przepis jest nieprecyzyjny, ma charakter ogólnikowy i w konsekwencji wydaje się nie mieć waloru normatywnego;

- 9) art. 3 pkt 5, 6 i 8. We wskazanych przepisach dokonuje się nowelizacji art. 11y, art. 11zb i art. 56 ust. 1 pkt 30m ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne. Zgodnie z art. 9 opiniowanej ustawy nowelizującej art. 3 pkt 5, 6 i 8 wejdą w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r. Należy jednakże podkreślić, że na mocy art. 37 pkt 6 ustawy z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1093) art. 11y w zakresie ust. 1 pkt 1–4 i 6 i ust. 2 pkt 2–8 oraz art. 11zb i art. 56 ust. 1 pkt 30m wejdą w życie z dniem 1 lipca 2024 r. i dopiero w tym dniu nastąpi skutek w postaci wprowadzenia ich do ustawy – Prawo energetyczne. Tym samym zmiany wprowadzane do ustawy – Prawo energetyczne niniejszą ustawą nowelizującą trafią w próżnię. W dniu 1 kwietnia 2022 r. w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne nie będą występować jednostki redakcyjne do których proponuje się zmiany przewidziane w art. 3 pkt 5, 6 i 8 oraz do których odsyłają przepisy zawarte w przedmiotowych zmianach proponowanych ustawą nowelizującą.

Propozycje ewentualnych poprawek uzależnione są od stanowiska autorów projektu ustawy lub właściwego ministra upoważnionego do reprezentowania Rady Ministrów w toku prac parlamentarnych nad ustawą.

Niezależnie od powyższego, należy także zwrócić uwagę na wady redakcyjne w proponowanym brzmieniu pkt 9 w art. 11y. Po pierwsze treść pkt 9 nie jest zbieżna językowo z treścią wprowadzenia do wyliczenia. Wprowadzenie do wyliczenia ma następującą treść: „Operator informacji rynku energii zamieszcza na swojej stronie internetowej:”, poszczególne punkty wyliczenia stanowią dalszą część „jednego zdania” i w swej treści powinny uwzględniać brzmienie wprowadzenia do wyliczenia. W przypadku pkt 9 tak nie jest. Po drugie należy doprecyzować odesłanie zawarte w pkt 9 – wydaje się, iż przepis ten w zakresie wartości cen energii elektrycznej powinien odsyłać do pkt 7 i 8 w ust. 1 art. 11y, a nie jak obecnie do pkt 7 i 8 w ust. 2 tego artykułu.

Propozycja poprawki:

- w art. 3 w pkt 5 w lit. b, w pkt 9 skreśla się wyrazy „publikuje, na swoich stronach internetowych,” oraz wyrazy „w pkt 7 i 8 ” zastępuje się wyrazami „w ust. 1 pkt 7 i 8”;

10) art. 5. W odniesieniu do art. 5 noweli aktualne pozostają wątpliwości dotyczące kwestii daty wprowadzenia do ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne przepisów art. 11y ust. 1 pkt 7 i 8 i ust. 2 pkt 9 oraz art. 11zb. Ponadto należy zauważyć, iż ani ustawa z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, ani opiniowana nowelizacja nie wprowadziły w art. 11y w ust. 2 pkt 10, do którego to punktu występuje odesłanie w art. 5 pkt 2 ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 5 w pkt 2 wyrazy „pkt 9 i 10” zastępuje się wyrazami „pkt 9”;

11) Ustawodawca nie zdecydował się na jeden termin wejścia w życie wszystkich zmian. Ustawa co do zasady ma wejść w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r., z wyjątkami określonymi w art. 9 pkt 1–2. Formułując przepis o wejściu w życie należy pamiętać, iż zgodnie z § 44 ust. 1 ZTP ustawa powinna wchodzić w życie w całości w jednym terminie. Odstępstwo od tej zasady dopuszczalne jest wyłącznie w przypadku gdy zróżnicowanie terminów wejścia w życie poszczególnych przepisów ustawy jest niezbędne do zrealizowania celu ustawy i jednocześnie nie narusza to spójności ustawy (§ 44 ust. 2 ZTP). Przepis art. 9 nie spełnia tego ostatniego warunku. Niedopuszczalne z punktu widzenia spójności ustawy jest dokonywanie zmian, które wchodzi w życie „zakresowo”. Przepis o wejściu w życie określa termin, od którego przepis (jako całość) będzie miał moc obowiązującą. Ten sam przepis nie może mieć więcej niż jednego

terminu wejścia w życie, w zależności od treści zakodowanej w nim normy (albo jej fragmentu). Abstrahując od kłopotów natury technicznej, które takie rozwiązanie generowałyby np. w zakresie opracowania tekstu jednolitego ustawy, należy zwrócić uwagę na jego niekomunikatywność dla adresatów. Przepis o wejściu w życie musi jednoznacznie wskazywać termin wejścia w życie określonej regulacji. Ustalenie tego terminu przez zainteresowanego nie może nastęrczać żadnych trudności. Ustawodawca ingerując w porządek prawny, w jego stabilność, jest obowiązany ograniczać do niezbędnego minimum negatywne skutki zmiany prawa. Sprowadza się to m.in. do stosowania prawidłowej techniki prawodawczej nie tylko w odniesieniu do przepisów merytorycznych, ale również innych wypowiedzi prawodawcy w akcie prawnym, w tym wypowiedzi określającej termin wejścia w życie aktu. Za prawidłowy i komunikatywny nie można uznać przepisu o wejściu w życie, który przewiduje „zakresowe” wchodzenie w życie poszczególnych regulacji oraz formułuje wyjątki od wyjątków odnoszące się do daty wejścia w życie poszczególnych przepisów. Biorąc pod uwagę, powody różnicowania terminów wejścia w życie poszczególnych regulacji (przepisy wskazane w art. 9 pkt 2 w zakresie jakim dotyczą prosumenta wirtualnego energii odnawialnej w rozumieniu art. 2 pkt 27b ustawy o odnawialnych źródłach energii wejdą w życie z dniem 2 lipca 2024 r.), proponuje się zastosowanie w poprawkach, w miejsce użytej techniki, rozwiązania dwuczłonowego. Zabieg legislacyjny polegałby na uproszczeniu przepisu o wejściu w życie (rezygnacja z „zakresowego” przepisu o wejściu w życie) i dodaniu przepisu epizodycznego, którego skutkiem byłaby realizacja celu założonego przez ustawodawcę w odniesieniu do terminu stosowania określonych norm. Zaproponowana w poprawkach technika, sprowadza się do określenia jednego terminu wejścia w życie zmian w ustawie o odnawialnych źródłach energii i w ustawie – Prawo energetyczne z jednoczesnym zawieszeniem na wskazany w przepisie epizodycznym okres stosowania części norm odnoszących się do prosumenta wirtualnego energii odnawialnej. Tego rodzaju rozwiązanie epizodyczne mieści się w granicach wyznaczonych przez § 29a ZTP (definicja przepisu epizodycznego). Formułując poprawki skorzystano również subsydiarnie z § 44 ust. 3 ZTP. Miejsce przepisu epizodycznego w strukturze aktu wynika wprawdzie z § 15 Zasad techniki prawodawczej, niemniej w tym przypadku, określając miejsce proponowanej regulacji, uwzględniono przede wszystkim jej związek z przepisem o wejściu w życie. Zaproponowane rozwiązanie będzie bardziej komunikatywne.

Dodatkowo należy wskazać na kolejną wadę legislacyjną przepisu art. 9. W przypadku różnicowania terminu wejścia w życie ustawy nowelizującej należy wskazać na przepisy wprowadzające zmianę do ustawy, a nie przepisy nowelizowane. Jeżeli dla zróżnicowania terminu wejścia w życie przepisów nowelizujących nie jest możliwe zastosowanie techniki legislacyjnej polegającej na wyraźnym wskazaniu na termin wejścia w życie przepisów nowelizujących, dopuszczalne jest wskazanie na przepis ustawy nowelizowanej według schematu: „z wyjątkiem art. ... pkt ... (jednostki redakcyjnej nowelizującej) w zakresie art. ... pkt ... (jednostki redakcyjnej ustawy nowelizowanej).

Propozycje poprawek:

1) po art. 8 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

„Art. 8a. Przepisy art. 2 pkt 27b i 29b, art. 4 ust. 1a pkt 2, ust. 1c, 1d, ust. 2 pkt 3, ust. 2b–2d, ust. 3–4c, ust. 6–13a, art. 4a ust. 1, 3–7, art. 4b ust. 2, 3 i 11, art. 4c, art. 5 ust. 1a–1c, 2–6, art. 6a ust.1 pkt 1 lit. a, art. 18a, art. 22a, art. 40 ust. 1a–1b, 1d, art. 41 ust. 1 i 21 ustawy zmienianej w art. 1 oraz art. 3 pkt 55a, art. 6c ust. 1a i 4, art. 9 ust. 4a i art. 31a ust. 1 oraz 3 ustawy zmienianej w art. 3, w zakresie w jakim dotyczą prosumenta wirtualnego energii odnawialnej w rozumieniu art. 2 pkt 27b ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się od dnia 2 lipca 2024 r.”;

2) w art. 9:

a) w pkt 1 wyrazy „art. 4d ust. 2–5 ustawy zmienianej w art. 1” zastępuje się wyrazami „art. 1 pkt 5 w zakresie dodawanego art. 4d ust. 2–5”,

b) skreśla się pkt 2.

Mirosław Reszczyński

Główny legislator